Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

19.10.2026. Nr. P005-17/8.6.4/58571
Uz 01.10.2026. Nr.b/n

SIA "L"
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) izskatīja SIA "L", reģistrācijas Nr…. (turpmāk – iesniedzēja), iesniegumu uzziņas saņemšanai un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzēja iesniegumā sniedz šādu faktu aprakstu.

1. Faktu apraksts.

Iesniedzējas pamatdarbība ir transportlīdzekļu finansēšana finanšu un operatīvā līzinga veidā. Darījuma struktūra ir šāda:

1) līzinga ņēmējs izvēlas transportlīdzekli pie pārdevēja (auto tirgotāja);

2) iesniedzēja iegādājas transportlīdzekli no pārdevēja savā īpašumā un saņem pārdevēja izrakstītu nodokļa rēķinu;

3) iesniedzēja nodod transportlīdzekli līzinga ņēmējam atbilstoši līzinga līgumam.

Būtiska daļa šādu transportlīdzekļu to iegādes brīdī atbilst Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 9.punktā noteiktajām jauna transportlīdzekļa pazīmēm – tie ir lietoti mazāk par sešiem mēnešiem vai nobraukuši mazāk par 6000 kilometriem.

Finanšu līzinga gadījumā, kad līgums paredz īpašuma tiesību pāreju, iesniedzēja darījumu pievienotās vērtības nodokļa vajadzībām kvalificē kā preču piegādi un izraksta līzinga ņēmējam nodokļa rēķinu par transportlīdzekļa vērtību līguma sākumā. Operatīvā līzinga gadījumā darījums tiek kvalificēts kā pakalpojums ar periodiskiem maksājumiem.

2. Piemērojamā tiesību norma.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punkts (redakcijā, kas stājusies spēkā 2021.gada 1.jūlijā) noteic, ka nodokļa rēķinā norāda: "ja piegādāts jauns transportlīdzeklis, – norāde uz to un informācija, kas pierāda, ka

piegādātā prece ir jauns transportlīdzeklis saskaņā ar šā likuma 1.panta 9.punktu".

3. Iesniedzējas interpretācija.

Iesniedzēja normu saprot tā, ka tajā ietverti divi patstāvīgi elementi: nepārprotama norāde par transportlīdzekļa jaunumu un ziņas, kas šo faktu pierāda. Tā kā Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmā daļa attiecas uz nodokļa rēķinu kopumā un pirmās daļas 17.punktā nav ietverts nosacījums par piegādes vietu, iesniedzēja pieņem, ka prasība attiecas arī uz piegādēm iekšzemē, ne tikai uz piegādēm citā dalībvalstī.

4. Jautājumi, par kuriem iesniedzēja lūdz uzziņu.

4.1. Vai Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punkta prasība attiecas uz jauna transportlīdzekļa piegādi iekšzemē, piemērojot nodokļa standartlikmi, vai tikai uz piegādi citā dalībvalstī?

4.2. Vai normas daļa "norāde uz to" prasa atsevišķu tekstuālu apzīmējumu nodokļa rēķinā (piemēram, "jauns transportlīdzeklis"), vai arī prasība ir izpildīta, ja rēķinā norādīti tikai pierādošie dati – pirmās reģistrācijas datums un nobraukums –, no kuriem jaunuma fakts ir secināms?

4.3. Kāds ir minimālais pierādošās informācijas apjoms? Iesniedzēja lūdz norādīt, vai pietiek ar pirmās reģistrācijas vai pirmās lietošanas datumu un nobraukumu, vai nepieciešami arī motora tehniskie parametri (tilpums vai jauda).

4.4. Vai finanšu līzinga darījumā, kas kvalificējams kā preču piegāde, iesniedzējai kā piegādātājam ir pienākums iekļaut Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punktā minēto norādi nodokļa rēķinā, ko tā izraksta līzinga ņēmējam?

4.5. Vai operatīvā līzinga darījumā, kas kvalificējams kā pakalpojums, Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punkta prasība nav piemērojama, un vai tā kļūst piemērojama brīdī, kad līzinga ņēmējs izmanto izpirkuma tiesības un iesniedzēja izraksta rēķinu par transportlīdzekļa pārdošanu?

4.6. Vai iesniedzējai kā nodokļa rēķina saņēmējai ir pienākums pārbaudīt Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punktā minētās norādes esamību pārdevēja izrakstītajā nodokļa rēķinā, un vai šādas norādes trūkums ietekmē iesniedzējas tiesības atskaitīt priekšnodokli?

4.7. Vai prasība ir izpildīta, ja norāde un pierādošie dati iekļauti apvienotā dokumentā "preču pavadzīme–rēķins", kas vienlaikus pilda nodokļa rēķina funkciju?

5. Pamatojums uzziņas nepieciešamībai.

Iesniedzēja noformē transportlīdzekļu darījumus regulāri un lielā apjomā. Nodokļa rēķinu saturs tiek noteikts informācijas sistēmas konfigurācijā, nevis katrā darījumā atsevišķi. Lai konfigurētu rēķinu šablonus atbilstoši normatīvo aktu prasībām un novērstu sistēmisku neatbilstību visā darījumu kopumā, nepieciešama VID nostāja par normas tvērumu, minimālo saturu un piemērošanas brīdi līzinga darījumu struktūrā. Publiski pieejamos VID metodiskajos materiālos par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu jauna transportlīdzekļa darījumiem Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punkta piemērošana nav skaidrota.

VID, izvērtējot iesniedzējas iesniegumā sniegto faktu aprakstu, no minētajiem faktiem izrietošos konkrētos jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiskā vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Attiecībā uz iesnieguma 4.1.jautājumu paskaidrojam.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 127.panta pirmās daļas 1.punktu, ja šajā likumā nav noteikts citādi, reģistrēts nodokļa maksātājs izraksta nodokļa rēķinu vai nodrošina, ka trešā persona viņa vārdā vai preču vai pakalpojumu saņēmējs izraksta nodokļa rēķinu par jebkurām veiktajām preču piegādēm un sniegtajiem pakalpojumiem.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 127.panta trešajā daļā noteikts, ka reģistrēts nodokļa maksātājs nodokļa rēķinu par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu personām, kuras nav nodokļa maksātāji, vai nereģistrētiem nodokļa maksātājiem atbilstoši šā likuma 125.panta pirmajai daļai vai 126.panta pirmajai daļai izraksta pēc šo personu pieprasījuma.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punktā noteikts, ka par nodokļa rēķinu uzskata dokumentu papīra vai elektroniskā formā, kurā norādīti šādi rekvizīti un informācija, ja piegādāts jauns transportlīdzeklis, – norāde uz to un informācija, kas pierāda, ka piegādātā prece ir jauns transportlīdzeklis saskaņā ar šā likuma 1.panta 9.punkta "a" apakšpunktu.

Tādējādi Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punktā noteiktā prasība nodokļa rēķinā iekļaut norādi uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 9.punktu, kā arī informāciju, kas apliecina, ka piegādātā prece ir jauns transportlīdzeklis, attiecas uz visiem jaunu transportlīdzekļu piegādes darījumiem, par kuriem tiek izrakstīts nodokļa rēķins, tai skaitā arī uz jauna transportlīdzekļa piegādi iekšzemē, piemērojot nodokļa standartlikmi, un piegādi uz citu Eiropas Savienības dalībvalsti.

Attiecībā uz iesnieguma 4.2. un 4.3.jautājumu paskaidrojam.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punktā ietvertie vārdi "norāde uz to", ja piegādāts jauns transportlīdzeklis, nozīmē, ka nodokļa rēķinā ir jānorāda norāde uz Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 9.punktu.

Pievienotās vērtības nodokļa likumā un ar to saistītajos normatīvajos aktos nav noteikts minimālais informācijas apjoms, kas nodokļa rēķinā norādams, lai identificētu piegādāto jauno transportlīdzekli.

Vienlaikus spēkā esošie pievienotās vērtības nodokli regulējošie normatīvie akti neierobežo nodokļa maksātāja tiesības nodokļa rēķinā iekļaut citu nodokļa maksātāja ieskatā nepieciešamo informāciju, ko tas uzskata par nepieciešamu.

Līdz ar to iesniedzējai, ņemot vērā tās rīcībā esošo informāciju par piegādāto transportlīdzekli, patstāvīgi jānosaka nodokļa rēķinā iekļaujamās informācijas apjoms, kas ļauj pierādīt, ka piegādāts jauns transportlīdzeklis Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 9.punkta izpratnē.

Attiecībā uz iesnieguma 4.4.jautājumu paskaidrojam.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma nav noteikta definīcija terminam "finanšu līzings", savukārt Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 13.punktā ir

noteikta nomaksas pirkuma definīcija.

Nomaksas pirkums Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 13.punkta izpratnē ir preču piegāde, kurā preces piegādātājs saskaņā ar noslēgto nomaksas pirkuma līgumu piegādā konkrētu preci, kas līgumā noteiktajā termiņā pēc visu līgumā noteikto maksājumu izdarīšanas pāriet preces saņēmēja īpašumā.

Ņemot vērā minēto, ja saskaņā ar nomaksas pirkuma līguma nosacījumiem nomaksas pirkuma saņēmējam tiek piegādāts jauns transportlīdzeklis, iesniedzējai ir pienākums izrakstīt nodokļa rēķinu, ievērojot Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.pantā noteiktās prasības, tostarp nodokļa rēķinā ir jānorāda šā panta pirmās daļas 17.punktā minēto informāciju, kas pierāda, ka piegādāts jauns transportlīdzeklis Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 9.punkta izpratnē.

Attiecībā uz iesnieguma 4.5.jautājumu paskaidrojam.

Tā kā Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punktā noteiktā prasība attiecas tikai uz jauna transportlīdzekļa piegādes darījumiem, iesniedzējai, izrakstot nodokļa rēķinu par transportlīdzekļa nomas pakalpojumu, nav jānorāda Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punktā minētā norāde un informācija. Savukārt, izrakstot nodokļa rēķinu par transportlīdzekļa pārdošanu līzinga ņēmējam, šī norāde un informācija ir jāiekļauj, ja piegādātais transportlīdzeklis atbilst Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 9.punktā noteiktajai jauna transportlīdzekļa definīcijai.

Attiecībā uz iesnieguma 4.6.jautājumu paskaidrojam.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 92.panta ceturtā daļa noteic, ka reģistrētam nodokļa maksātājam ir tiesības priekšnodokli atskaitīt no valsts budžetā maksājamās nodokļa summas, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

Nodokļa maksātāja vispārīgās tiesības atskaitīt priekšnodokli ir noteiktas Pievienotās vērtības nodokļa likuma 92.panta pirmajā daļā. Proti, nodokļa maksātājam ir tiesības atskaitīt priekšnodokli no valsts budžetā maksājamās nodokļa summas, ja preces iegādātas un pakalpojumi saņemti ar pievienotās vērtības nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanai vai tādu citās valstīs veiktu darījumu nodrošināšanai, kuri būtu apliekami ar pievienotās vērtības nodokli, ja tie tiktu veikti iekšzemē.

Par nodokļa rēķinu, kas dod tiesības atskaitīt priekšnodokli, uzskata dokumentu papīra vai elektroniskā formā, kurā norādīti Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125. vai 126.pantā minētie rekvizīti un informācija.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta ceturtajā daļā noteikts, ka veidu, kādā tiek nodrošināts nodokļa rēķina izcelsmes autentiskums (nodokļa rēķina izsniedzēja identitātes apliecinājums), nemainīgs saturs un salasāmība, nosaka pats nodokļa maksātājs, garantējot darījumu izsekojamību, saistot savā starpā nodokļa rēķinu un veikto darījumu.

Normatīvie akti nenosaka iesniedzējai pienākumu pārbaudīt preču piegādātāja izrakstītajā nodokļa rēķinā norādīto informāciju, tostarp Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punktā minēto norādi un informāciju, ja veikta jauna transportlīdzekļa iegāde.

Attiecībā uz jautājumu, vai Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta

pirmās daļas 17.punktā minētās norādes neesamība ietekmē iesniedzējas tiesības atskaitīt priekšnodokli, paskaidrojam.

Priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības ir vērtējamas pēc darījuma faktiskajiem apstākļiem un Pievienotās vērtības nodokļa likuma priekšnodokļa atskaitīšanas nosacījumiem. Tādēļ atsevišķi formāli trūkumi pievienotās vērtības nodokļa rēķinā noformējumā paši par sevi nav pietiekams pamats ierobežot nodokļa maksātājam tiesības atskaitīt priekšnodokli, ja darījums ir neapstrīdami noticis, preces vai pakalpojumi ir saņemti un izmantoti ar pievienotās vērtības nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanai, neskatoties uz to, ka nav ievērotas atsevišķas formālās prasības.

Šādu pieeju ir atzinusi arī Eiropas Savienības Tiesa, norādot, ka priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības nevar tikt ierobežotas vienīgi formālu prasību neievērošanas dēļ, ja ir izpildīti priekšnodokļa atskaitīšanas nosacījumi. Tas cita starpā pausts 2016.gada 15.septembra spriedumā lietā C-516/14 Barlis 06, kur tiesa secināja, ka nepilnības nodokļa rēķinā pašas par sevi nav pietiekams pamats atteikt priekšnodokļa atskaitīšanu, ja nodokļu administrācijas rīcībā ir informācija, kas ļauj pārliecināties par darījuma faktisko norisi un priekšnodokļa atskaitīšanas nosacījumu izpildi.

Tomēr, ja no pievienotās vērtības nodokļa rēķina nav iespējams skaidri saprast, kādi pakalpojumi ir sniegti vai kādas preces piegādātas, tad šāds trūkums rēķinos nav uzskatāms tikai par nebūtisku pārkāpumu, kas neietekmē tiesības atskaitīt priekšnodokli. Tā vietā tas kļūst par trūkumu, kas neļauj rēķinus uzskatīt par pievienotās vērtības nodokļa rēķiniem. Tādēļ šādos gadījumos tiesības atskaitīt priekšnodokli var pamatoti tikt ierobežotas, jo nav ievērots viens no svarīgajiem priekšnosacījumiem priekšnodokļa atskaitīšanai – iztrūkst pievienotās vērtības nodokļa rēķins.

Līdz ar to Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 17.punktā minētās norādes neesamība pārdevēja izrakstītajā nodokļa rēķinā pati par sevi neliedz iesniedzējai atskaitīt priekšnodokli, ja iegādātā prece tiek izmantota ar pievienotās vērtības nodokli apliekamu darījumu nodrošināšanai, nodokļa rēķinā korekti ir ietverta priekšnodokļa atskaitīšanai nepieciešamā informācija un izpildās pārējie tiesību avotos noteiktie priekšnodokļa atskaitīšanas nosacījumi.

Attiecībā uz iesnieguma 4.7.jautājumu paskaidrojam.

Preču pavadzīme ir uzskatāma par pievienotās vērtības nodokļa rēķinu, ja tajā ir iekļauti visi Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmajā daļā minētie rekvizīti, norādes un informācija.

Līdz ar to Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmajā daļā minētās prasības tiek izpildītas arī gadījumā, ja iesniedzēja par jauna transportlīdzekļa piegādi izraksta preču pavadzīmi, kurā ir iekļauti Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmajā daļā minētie rekvizīti un informācija, proti, preču pavadzīme vienlaikus ir atzīstama arī par nodokļa rēķinu, tostarp šā panta pirmās daļas 17.punktā minētā norāde un informācija, kas pierāda, ka piegādāts jauns transportlīdzeklis Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 9.punkta izpratnē.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1.panta 13.punkts, 92.panta ceturtā daļa, 125.panta pirmās daļas 17.punkts un ceturtā daļa, 127.panta pirmās daļas 1.punkts un trešā daļa.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore B. Šmite-Roķe

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU